

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างว่าด้วยลิฟต์ขนส่งวัสดุชั่วคราว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ (๗) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดสวัสดิการคุ้มครองแรงงานในสวัสดิการเกี่ยวกับสภาพอนามัยสำหรับลูกจ้าง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

"งานก่อสร้าง" หมายความว่า การประกอบการเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร สนามบิน ทางรถไฟ ทางรถราง ท่าเรือ ทางน้ำ สะพาน ถนน การโทรเลข โทรศัพท์ ไฟฟ้า ก๊าซ หรือการประปา และหมายความรวมถึงการต่อเติม ซ่อมแซม ซ่อมบำรุง ตัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ ด้วย

"อาคาร" หมายความว่า อาคารตามความหมายที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

"ลิฟต์ขนส่งวัสดุชั่วคราว" หมายความว่า เครื่องใช้ในการก่อสร้างเพื่อขนส่งวัสดุในทางตั้งประกอบด้วยหอลิฟต์หรือปล่องลิฟต์ตัวลิฟต์และเครื่องจักร

"หอลิฟต์" หมายความว่า โครงสร้างเป็นหอสองจากพื้นสำหรับเป็นที่ติดตั้งตัวลิฟต์ในงานก่อสร้างเป็นการชั่วคราว

"ปล่องลิฟต์" หมายความว่า ช่องที่อยู่ภายในสิ่งก่อสร้าง สำหรับใช้เป็นทางเคลื่อนขึ้นลงของตัวลิฟต์ในงานก่อสร้างเป็นการชั่วคราว

"ตัวลิฟต์" หมายความว่า ที่สำหรับรองรับหรือบรรจุวัสดุ สามารถเคลื่อนย้ายขึ้นลงได้ โดยใช้เครื่องจักรในหรือนอกหอลิฟต์หรือปล่องลิฟต์

หมวด ๑ การสร้างลิฟต์ขนส่งวัสดุชั่วคราว

ข้อ ๒ ลิฟต์ที่มีความสูงเกินเก้าเมตร นายจ้างจะต้องจัดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา จาก ก.ว.เป็นผู้ออกแบบและคำนวณโครงสร้างพร้อมทั้งกำหนดรายละเอียดของหอลิฟต์และตัวลิฟต์ อย่างน้อยให้เป็นไปตาม

ข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(๑) หอลิฟท์ต้องสามารถรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของน้ำหนักแห่งการใช้งาน (Working Load)

(๒) คานสำหรับติดตั้งรอกและฐานที่รองรับคาน ต้องมีความแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนัก รอก น้ำหนักตัวลิฟต์ และน้ำหนักบรรทุก (Live Load) โดยมีส่วนปลอดภัย (Factor of Safety) ไม่น้อยกว่าห้า

(๓) หอลิฟท์ที่สร้างด้วยไม้ต้องสร้างด้วยไม้ที่มีหน่วยแรงดันประลัย (Ultimate Bending Stress) ไม่น้อยกว่าแปดร้อยกิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร และมีส่วนปลอดภัยไม่น้อยกว่าแปด

(๔) หอลิฟท์ที่สร้างด้วยโลหะต้องเป็นโลหะที่มีจุดคราก (Yield Point) ไม่น้อยกว่าสองพันสี่ร้อยกิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร และมีส่วนปลอดภัยไม่น้อยกว่าสอง

(๕) ฐานรองรับหอลิฟท์ต้องมีความมั่นคง สามารถรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของน้ำหนักหอลิฟท์ และน้ำหนักบรรทุก

(๖) ตัวลิฟต์ต้องมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักบรรทุกได้ไม่น้อยกว่าห้าเท่าของน้ำหนักแห่งการใช้งาน และต้องมีขอบกันของตงสูงไม่น้อยกว่าเจ็ดเซนติเมตรจากพื้นของตัวลิฟต์โดยรอบ และด้านที่มีใช้ทางขึ้นของเข้าออก ต้องมีผนังปิดกั้นด้วยไม้หรือลวดตาข่ายมีความสูงจากพื้นของตัวลิฟต์ไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตร เว้นแต่ตัวลิฟท์ที่มีลักษณะเป็นถังโลหะไม่ต้องมีผนังปิดกั้นได้

ในกรณีที่ติดตั้งลิฟต์อยู่ภายนอกหอลิฟท์ ไม่ต้องมีผนังปิดกั้นตัวลิฟต์ก็ได้

(๗) หอลิฟต์ต้องมีการยึดโยง ค้ำยัน หรือตรึงกับพื้นดินหรือตัวอาคารให้มั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย

ข้อ ๓ เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ยกตัวลิฟต์ นายจ้างต้องจัดให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร

ข้อ ๔ ในการสร้างลิฟต์ นายจ้างต้องดำเนินการตามแบบรายละเอียดตามข้อ ๒ ข้อ ๓ และตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ติดตั้งลิฟต์ภายในหอลิฟท์ ต้องมีลวดตาข่าย หรือไม้ตีเว้นช่องห่างกันไม่น้อยกว่าสามเซนติเมตร แต่ไม่เกินสิบเซนติเมตร ปิดยึดแน่นกับโครงหอลิฟท์ทุกด้านสูงไม่น้อยกว่าสองเมตรจากพื้นของหอลิฟท์ เว้นแต่ช่องที่ใช้เป็นทางขึ้นของเข้าออก

(๒) ในกรณีที่ติดตั้งตัวลิฟต์ภายนอกหอลิฟท์ ต้องมีรั้วป้องกันมิให้บุคคลเข้าไปในบริเวณที่อาจเป็นอันตรายเนื่องจากของตกได้ตัวลิฟต์นั้น

(๓) ทางเดินระหว่างลิฟต์กับสิ่งก่อสร้างต้อง

(ก) มีราวกันตงสูงไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร และไม่เกินหนึ่งเมตรสิบเซนติเมตรจากพื้นที่ทางเดิน

(ข) มีขอบกันของตงสูงไม่น้อยกว่าเจ็ดเซนติเมตรจากพื้นทางเดิน

(ค) มีไม้หรือโลหะขวางกั้นที่สามารถปิดเปิดได้ มีความสูงไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร แต่ไม่เกินหนึ่งเมตรสิบเซนติเมตร จากพื้นที่ทางเดิน อยู่ห่างจากลิฟต์ไม่น้อยกว่าหกสิบเซนติเมตร บนทางเดินนั้น

(๔) ในกรณีที่ปล่องลิฟต์ไม่มีผนังกัน ต้องมีรั้วที่มีความมั่นคงแข็งแรงปิดกั้นทุกด้านสูงไม่น้อยกว่าสองเมตรจากพื้นแต่ละชั้น เว้นแต่ทางเข้าออกต้องมีไม้หรือโลหะขวางกั้นที่สามารถปิดเปิดได้ มีความสูงไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร และไม่เกินหนึ่งเมตรสิบเซนติเมตรจากพื้น

ข้อ ๕ เมื่อนายจ้างได้สร้างลิฟต์แล้ว ต้องให้วิศวกรผู้ออกแบบตามข้อ ๒ หรือวิศวกรผู้ควบคุมงานตรวจรับรองว่าได้สร้างถูกต้องตามแบบรายการละเอียด และข้อกำหนดตามข้อ ๔ แล้วจึงจะใช้ลิฟต์นั้นได้ และใบรับรองของวิศวกรดังกล่าว นายจ้างจะต้องเก็บรักษาไว้เพื่อให้พนักงาน

เจ้าหน้าที่กรมแรงงานตรวจดูได้ตลอดเวลาการใช้ลิฟต์นั้น

ข้อ ๖ การใช้ลิฟต์นายจ้างต้องปฏิบัติ ดังนี้

- (๑) ให้มีผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วทำหน้าที่บังคับลิฟต์ประจำตลอดเวลาที่ใช้ลิฟต์
- (๒) ให้มีข้อบังคับการใช้ลิฟต์ติดไว้ให้เห็นชัดเจนในบริเวณลิฟท์ และผู้ทำหน้าที่บังคับลิฟต์ตาม (๑) ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนั้นโดยเคร่งครัด
- (๓) ให้มีการตรวจสอบลิฟต์ทุกวัน ถ้ามีส่วนใดชำรุดเสียหายต้องซ่อมให้เรียบร้อยก่อนการใช้งาน
- (๔) ติดป้าย "ห้ามใช้ลิฟต์" ให้ลูกจ้างทราบในกรณีที่ลิฟต์ไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หรือไม่มีผู้ทำหน้าที่บังคับลิฟต์ตาม (๑)
- (๕) ห้ามมิให้มีบุคคลใดใช้ลิฟต์ขึ้นลงอย่างเด็ดขาด เว้นแต่ในกรณีตรวจสอบหรือซ่อมแซมลิฟต์
- (๖) ติดป้ายบอกพิกัดน้ำหนักบรรทุกไว้ที่ลิฟต์ให้เห็นได้ชัดเจน
- (๗) ต้องจัดวางและป้องกันมิให้วัสดุตกหรือยื่นออกมาขัดกับโครงหอลิฟต์
- (๘) ในการใช้ลิฟต์ขนรถขนของหรือเครื่องมือที่มีล้อ ต้องป้องกันมิให้รถหรือเครื่องมือนั้นเคลื่อนที่ได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่นายจ้างใช้ลิฟท์ในการก่อสร้าง ห้ามมิให้ใช้ลิฟต์ที่มีลักษณะกระโปงหรือภาชนะอื่นที่คล้ายเกี่ยวหรือเกาะเคลื่อนย้ายพร้อมกับสายพาน ลวด หรือเชือก แทนตัวลิฟต์ในงานก่อสร้าง

หมวด ๒

การคุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ ๘ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับการประกอบหรือติดตั้งโครงลิฟต์ ซ่อมบำรุงลิฟต์ หรือ การขน ยก แบก หามหาม สิ่งของหรือวัสดุขึ้นลงลิฟต์สวมหมวกแข็ง ถุงมือหนัง รองเท้าหนังหัวโลหะ ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๙ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับการควบคุมบังคับลิฟต์ สวมหมวกแข็งและรองเท้าพื้นยางหุ้มสันตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานมีลักษณะโดดเดี่ยวในที่สูงเกินสี่เมตร และไม่มีเครื่องป้องกันอันตรายอย่างอื่น สวมเข็มขัดนิรภัยและเชือกนิรภัยตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๑๑ อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลต้องเป็นไปตามมาตรฐานดังต่อไปนี้

- (๑) หมวกแข็ง ต้องมีน้ำหนักไม่เกินสี่ร้อยยี่สิบสี่กรัม ทำด้วยวัสดุที่ไม่ใช่โลหะ และมีความต้านทานสามารถทนแรงกระแทกได้ไม่น้อยกว่าสามร้อยแปดสิบห้ากรัม ภายในหมวกต้องมีรองในหมวกทำด้วยหนังพลาสติก ผ้า หรือวัตถุอื่นที่คล้ายกัน อยู่ห่างผนังหมวกไม่น้อยกว่าหนึ่งเซนติเมตร ซึ่งสามารถปรับระยะได้ตามขนาดศีรษะของผู้ใช้เพื่อป้องกันศีรษะกระแทกกับผนังหมวก
- (๒) ถุงมือหนัง ต้องมีความยาวหุ้มถึงข้อมือ มีลักษณะใช้สวมกับนิ้วมือได้ทุกนิ้ว
- (๓) รองเท้าหนังหัวโลหะ ปลายรองเท้าต้องมีโลหะแข็งหุ้ม สามารถทนแรงกดได้ไม่น้อยกว่าสี่ร้อยสี่สิบหกกิโลกรัม
- (๔) เข็มขัดนิรภัยและเชือกนิรภัย ต้องทำด้วยหนังในลอน ผ้าฝ้ายถัก หรือวัตถุอื่นที่คล้ายกัน และสามารถทนแรงดึงได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งพันหนึ่งร้อยห้าสิบกิโลกรัม สำหรับเข็มขัด

นิริภัยต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าห้าเซนติเมตร

ข้อ ๑๒ ข้อกำหนดตามประกาศนี้ ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ต้องปฏิบัติเท่านั้น

ข้อ ๑๓ ให้นายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายตามประกาศนี้

ข้อ ๑๔ ประกาศกระทรวงมหาดไทย ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔

(นายประเทือง กิริติบุตร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๘ ตอนพิเศษ ๐๒๘ ก วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ หน้า ๙